

Vörös Lobogó

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

X. évfolyam, 1976. szám

4 oldal, 20 bani

1954. szeptember 15. szerda

A párt zászlaja alatt — a szocializmus győzelméért!

A Román Munkáspárt II. kongresszusának összehívása kiemelkedő történelmi esemény pártunk és egész dolgozó népünk életében.

Az első kongresszus óta eltelt évek során az RNK dolgozói, a Román Munkáspárt vezetésével, történelmi jelentőségű győzelmeket vívtak ki, mérhetetlenül megerősítették népköztársaságunkat, emelték nemzetközi tekintélyét, óriási lépést tettek előre a szocializmus építésének útján. Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs az R.M.P. I. kongresszusán hangsúlyozta: „Mindenünk megvan ahhoz, hogy eleget tegyünk annak a történelmi küldetésnek, amelyet demokratikus rendszerünk, demokratikus erőknek magukra vállaltak: felszámolni gazdasági elmaradottságunkat és Romániát előrehaladott ipari-mezőgazdasági országgá változtatni, valamint biztosítani a dolgozó tömegek magas élet színvonalát.”

Az első és második kongresszus közötti időszak a Román Munkáspárt politikájának győzelmi időszak.

Pártunk vezetésével, dolgozó népünk sikerrel oldotta meg és oldja meg az első kongresszus célkitűzéseit. Hazánk rohamosan halad a szocializmus építésének útján. A tökéletes ipari rendszer idején inarilag és mezőgazdaságilag elmaradt országból hazánk a fejlett iparral és gépesített mezőgazdasággal rendelkező országok sorába emelkedik. Sikereink annak tulajdoníthatók, hogy népünk élén olyan élcsapat, olyan párt áll, amely a kapitalisták ellen vívott harcban edződött meg, amely Marx—Engels—Lenin és Sztálin tanításai alapján, valamint a Szovjetunió Kommunista Pártjának gazdag tapasztalatai nyomán vezeti a dolgozó népet.

Pártunk erejének forrása a tömegekkel való megbonthatatlán, szoros kapcsolat. A párt, a kormány és a dolgozó nép egysége győzelmeink biztosítéka a szocializmus felépítését folytatott küzdelemben. A Román Munkáspárt a nép vezető és irányító ereje a Román Népköztársaságban — az új társadalom — a szocializmus építésének útján. A Román Munkáspárt mozgósította és mozgósítja a dolgozókat az ipar, a mezőgazdaság, a szállítás és az árucseré további fejlesztésére, népgazdaságunknak a szocializmus útján történő szüntelen előrehaladására, a munkások, a dolgozó parasztok, valamennyi városi és falusi dolgozó jólétének megteremtésére.

A párt irányítja a dolgozók küzdelmét a szocialista iparosítás, a mezőgazdaság szocialista átalakítása, az új, tartalmában szocialista, formájában nemzeti kultúra győzelméért, a kizsákmányolás megszüntetéséért.

Elég, ha csupán tartományunkban számba vesszük azokat a megvalósításokat, amelyeket a párt vezetésével a felszabadulás óta elértünk. Új gyárak épültek, számos gép- és traktorállomás, tudományos kutató- és kísérleti állomás létesült, az üzemekben, gyárakban új, korszerű gépek kerültek meg az emberek munkáját és járulnak hozzá a jobb élet megteremtéséhez. Kultúrthonok, könyvtárak, egész sora áll a dolgozók rendelkezésére. Mindjobban eltűnik a mult átkos öröksége, az irástudatlanság és napról-napra javul a dolgozók élet színvonala. Csak 1954 első negyedében Aradtartományban az állami kereskedelem útján 354 százalékkal több vaj és margarin, 45 tonnával több olaj, 25 százalékkal több pamut-szövött árú, 43 százalékkal több kötött-szövött árú került forgalomba, mint az előző év megfelelő időszakában. Az első negyedében a munkások átlagjövedelme 15 százalékkal emelkedett 1953 első negyedéhez viszonyítva.

A gazdasági, szociális és kulturális építés terén elért sikerek annak tulajdoníthatók, hogy dolgozó népünk a párt politikáját saját politikájának tekinti és következetesen harcol célkitűzéseinek megvalósításáért.

Ennek tulajdonítható, hogy évről-évre újabb lépést teszünk előre a szocializmus építésének útján.

Minden új gyár, villanyerőmű, minden új kollektív gazdaság és gépállomás, minden kulturális célú építkezés meggyőzően bizonyítja pártunk helyes politikáját.

Gondoljuk el, mi volt, s mi volna hazánk sorsa a kapitalista és földesuri rendszer körülményei között. Ez a természeti kincsekben bővelkedő ország továbbra is az iparilag, mezőgazdaságilag elmaradt országok közé tartozna. Hazánk dolgozóinak sorsa ma is a munkanélküliség, a nyomor, a tudatlanság volna.

Hazánk felszabadítása a szovjet hadsereg által, lehetővé tette, hogy résztvevő dolgozó népünk saját kezébe vegye sorsa irányítását. Szabad néppé vált, amely mindent megtesz boldog jövőjének felépítéséért. Pártunk jelenlegi feladatának tekinti hazánk felvirágoztatását, az ipar és a mezőgazdaság fejlesztését, a dolgozók anyagi és kulturális élet színvonalának emelkedését.

A dolgozók állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségletének kielégítése áll a párt és a kormány gondoskodásának középpontjában. A párt Központi Vezetősége 1953 augusztusi bővített plenáris ülésének határozata nyomán tartományunkban is állandóan javul a dolgozók anyagi és mezőgazdasági cikkekkel való ellátása. Üzemekben, gyárakban a párt útmutatása alapján mind több kezdeményezés születik a szükséges cikkek termelésének céljából. A II. pártkongresszus irányelv-tervezete a mezőgazdaság fejlesztésére, világosan elébünk vetíti mezőgazdaságunk fejlődésének nagyszerű távlatát. Pártunk a szocializmus építésének minden szakaszán következetesen teljesíti történelmi feladatait. Pártunk bátran feltárja a fennálló hiányosságokat és mozgósítja a dolgozókat a hiányosságok kiküszöböléséért folytatott harcra. Mint következetes forradalmi párt, mely egész tevékenységét a bírálat és az önbírálat bevált módszerére alapozza, nem titkolja el a pártszervek és állami szervek gazdasági és társadalmi munkájában megnyilvánuló hiányosságokat, ellenkezőleg, világosan feltárja azokat a dolgozók előtt.

Pártunk szüntelenül erősíti a munkások, a dolgozó parasztok szövetségét, népi demokratikus rendszerének alapját, vezeti a dolgozó parasztság harcát a kulákkizsákmányolás ellen, a kizsákmányolás teljes megszüntetéséért. Politikai szervező munkát fejt ki a dolgozó parasztság körében, hogy szabad elhatározása alapján váljék valóra a mezőgazdaság szocialista átalakítása.

Pártunk szüntelenül gondoskodik arról, hogy erősödjék a népi demokratikus állam, a szocializmus építésének, az osztályellenesség ellenállása megőrzésének fő eszköze. Pártunk a szocialista hazafiság, a világ dolgozóival való testvéri kapcsolatok, a román és a nagy szovjet nép rendíthetetlen barátságának és testvéri együttműködésének további erősítése, a népi demokratikus országok népeivel való barátság és testvériség szellemében neveli a dolgozó tömegeket.

Pártunk a kommunistaok keresztül mozgósítja dolgozó népünket a soronkövetkező feladatok végrehajtására. A kommunistaok példamutató munkájukkal járnak élen a párt és a kormány határozatainak megvalósításában. Most, amikor a pártalapszervezetekben tanulmányozzák és megvitatják a II. pártkongresszus dokumentumait, a kommunistaoknak elsőrendű feladatuk, hogy népszerűsítsék a dolgozók körében a párt célkitűzéseit, amelyek előíranyozzák a mezőgazdaság hatalmas arányú fejlődését az elkövetkező 2–3 évben.

Pártunk II. kongresszusa előtt az alapszervezeteknek és a kommunistaoknak még szorosabban kell fűzniök kapcsolataikat a dolgozókkal. Mozgósítaniuk kell a tömegeket, hogy pártunk II. kongresszusát minél magasabb termelési eredményekkel köszöntsék.

Népgazdaságunk szüntelen fejlesztéséért

Tulszárnyalták globális tervüket

Serényen folyik a munka a „Dózsa György” butorgyár műhelyeiben. Az asztalosok, kárpitosok, fényezők és a gyár többi dolgozói arra törekzenek, hogy havi tervüket maradéktalanul teljesítsék. Jó munkájuk eredménye, hogy augusztusi globális tervüket 117,85 százalékkal teljesítették, készáru tervüket pedig 92 százalékkal tulszárnyalták. A munka termelékenységét 6 százalékkal növelték és 30.000 lej értékű anyagmegtakarítást értek el.

Az asztalosműhelyben Takács Imre és Hartmann Jakab csoportja tűnt ki. A fényező osztályon két, nagyon szép teljesítményű brigád dolgozik. Truta Maria IMSZ brigádja éri el a legszebb eredményt: 140 százalékos túlteljesítést. Pelszer Hedvig vezeti a másik jól dolgozó brigádot, amely 72 százalékos tulszárnyalással fejezte be augusztusi tervét.

A kárpitosok tervén felül 155 darab Studio rekamié kárpitozását végeztek el. A műhely dolgozói máris új feladatra vállalkoztak. A II. pártkongresszus tiszteletére 195 darab rekamié kárpitozását vállalták tervén felül.

Ésszerűsítéssel fokozzák a termelékenységet

A „Vremuri Noi” szövetkezetnek majdnem minden részlege 100 százalékon felül teljesítette augusztusi tervét. Az 1. számú asztalosműhelyben készülnek a Trotus-típusú konyhabutorok. E részleg munkásai 140 százalékkal teljesítették havi tervüket. Különösen kitűnt Kovács Sándor, valamint Macavei Petru csizlós,

— Látogatás az aradtartományi 1848—49-es forradalmi múzeumban (2. oldal).
— Szovjet gépekkel öröm a munka (2. oldal).
— Testnevelés és sport (2. oldal).
— Anyagok az RMP kongresszusára — A II. pártkongresszus irányelv-tervezetének megvitatása (3. oldal).

— A szőlő- és gyümölcsstermesztés fejlesztéséért (3. oldal).
— Otto Grotewohl beszámolója az NSZEP 20. plenáris ülésén (4. oldal).
— Külpolitikai jegyzetek (4. oldal).
— Elénk kereskedelmi forgalom a lipcei vásáron (4. oldal).

— Ünnepi ülés Fenjában a Koreából hazatérő kínai önkéntesek tiszteletére (4. oldal).
— Román művészek és tudósok a Kínai Népköztársaságban (4. oldal).
— A központi népi kormányzatának elfogadta a Kínai Népköztársaság módosított alkotmánytervezetét (4. oldal).

mindketten 150 százalékos megvalósítással.

A 2. számú asztalosműhely dolgozói is tulszárnyalták előíranyzatukat. Tervén felül 1120 lej értékben készítettek különböző gyermekjátékokat.

A kefe-osztályon az utóbbi időben módosítást vezettek be. Eddig a kefékbe befűzött szőrt kézzel egyenlítették, most ezt géppel végzik. Az ésszerűsítéssel csökkent a munkaidő és 3—4 százalékkal az önköltségi ár. Augusztusban tervén felül 12.000 lej értékben készítettek különféle keféket. A részlegen kitűntek Bosnyák Béla és Tomuta Maria, mindketten 200 százalékon felül termeltek.

A minőségi munka terén a tükör osztály dolgozói szép eredményeket értek el. Krajcsik László és Eszlinger Mihály nagyban hozzájárultak a minőség megjavításához.

A munkaidő teljes kihasználásával

A „Coopmetal” termelőszövetkezet 1. lakatos osztályának dolgozói eddig már öt verseny-zászlót nyertek. A legutóbbit az augusztus 23. tiszteletére rendezett szocialista verseny alkalmával kapták példás, jó munkájukért.

Jelenleg vasalókat, rugókat és vasszekeket készítenek — mondja Ardelean Ilie, a 1. lakatos osztály dolgozója, aki napi normáját átlag 200 százalékkal szárnyalja túl. — Munkánkban nagy figyelmet fordítunk a minőségre, de a mennyiséget sem hanyagoljuk el.

No, de nemcsak én dolgozom ilyen eredményesen — folytatja. — Ilies Lajos és Müller József szaktársaim szintén 200 százalékkal szárnyalják napi normájukat. Az osz-

lály minden dolgozója becsületbeli kötelességének tekinti, hogy jó munkát végezzen. Mindannyian arra törekszünk, hogy mind jobban kihasználjuk a munkaidőt és még szebb munkasikereket érjünk el.

Ujítással a termelés fokozásáért

Az oxigénvárgyár dolgozói eddig az oxigénes palackok mosását kézzel végezték. E munkafolyamat meglehetősen hosszú időt és fáradságot igényelt. A dolgozók sokat gondolkodtak azon, hogyan lehetne megkönnyíteni és rövidíteni a szűk munkafolyamatot. Végül is Zsirus Valentin üzemvezető újítást vezetett be, amellyel sikerült teljesen megváltoztatni a régi munkafolyamatot. Zsirus elvtárs különleges állványt készített, amelyen az oxigénpalackok könnyen mozdíthatók a mosási folyamatnak megfelelően. A takarításra fordított idő így jóval rövidebb. Ezenkívül az újítás 60 százalékkal növelte a termelékenységet és nagymértékben megkönnyítette a munkát. A termelés növelése érdekében a gyár dolgozói a belső erőforrásokat teljes egészében felhasználják. A régi kéthengeres nitrogéntöltő készüléket, amely eddig használaton kívül állt, három hengeres oxigéntöltő készülékké alakították át és így 30 százalékkal növelték a termelést.

Mindkét újítás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a gyár a hónapban tíz napos tervét 6,47 százalékkal tulszárnyalta. A tíznapos terv tulszárnyalása különösen a dolgozók odaadott munkájának köszönhető. Brix János például tíz nap alatt normáját 37,50 százalékkal túlteljesítette, Jaga Arcadie, Kiss Lajos és Minorics Gyula dolgozók pedig idejében készítették el a cserealkatrészeket.

Lendületesen végzik az őszi munkákat

Zimándujfalu községben és a hozzátartozó falvakban megkezdte az őszi mezőgazdasági munkákat, hogy minél előbb előkészítsék a földeket a vetésre. Szeptember 11-ig Zimándujfalu községben és a hozzátartozó falvakban az egyenlőleg gazdálkodó dolgozó parasztok 185 hektáron végeztek el az őszi szántást.

A dolgozó parasztok az őszi szántással párhuzamosan, 15 hektár napraforgó, 18 hektár cukorrépa és 15 hektár burgonya betakarítását végezték el. Számos termelő szeptember 9-én megkezdte a tengeri learatását. Szeptember 11-ig 15 hektárról takarították be a tengerit.

Ebben az évben az egyenlőleg gazdálkodó dolgozó parasztok is nagyobb gondnal művelték meg földjeiket. Az agrominimum betartásával az őszi növények termés eredményei is jóval felülmúlják az elmúlt évi hektáronkénti terméshozamot. Az eddigiek során kitűnik, hogy kukoripából hektáronként 16.000 kiló, napraforgóból 7—800 kiló, burgonyából 4—5000 kiló, tengeriből pedig 7—8000 kiló termelt.

Az őszi növények termésének betakarításában, valamint az őszi szántásban az eddigiek során kitűntek Molnár Mihály, Kovács Béla, Tauteanu Aurel, Kovács János és más dolgozó parasztok. Ezek fokozott ütemű munkája azt bizonyítja, hogy valamennyien megértették: a jövővé bőséges termésért vívott küzdelem első szakasza már most kezdődik meg, az őszi vetés alkalmával. Ha kellő időben jól előkészítjük földjeiket, tisztított és kezelt vetőmagvakat szórunk a földre, akkor bizalommal várhatjuk a jövővé gazdag termést.

Szakképesítik az új kádereket

Hazánk felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából helyezték üzembe az aradi TEBA gyár új fonódját.

Nehéz leírni azt a lelkesedést és igyekezetet, amellyel az itt dolgozó tevékenykedtek, hogy felszabadulásunk évfordulója előtti napon megindulhassanak a fonóda gépei.

Azonban az épület s az ujonnan felszerelt gépek szakképesített kádere nélkül nem sokat jelentettek volna. A termeléshez ember kell, aki megindítja és kezeli a gépeket, figyelemmel kíséri azok termékeny munkáját. Az új fonóda szakkádereket igényel, s így a káderekképzés komoly feladatként állott a TEBA gyár vezetésének előtt. Az elsőfokú szakiskolában 20 ifjú várta lázas türelmetlenséggel a vizsga befejeztét, hogy ott dolgozhasson a nagy-szerű, új gépek mellett. A gyár munkásai közül pedig mintegy 30-an, a „December 30” gyár fonódnak támogatásával, a munkahelyen igyekeztek elsajátítani a szakmát.

A megülő káderek a fonóda teljesítőképességéhez mérten még így is kevésnek bizonyultak. „Káder kell az új fonóda számára” — terjedt a hír sajtóról-sajtóra, s egyre szaporodott a szakképesítetlen ifjú jelentkezők száma. Most már oktatókra volt szükség, akik megtanítják az ujonnan érkezőket a fonásra. A gyár vezetősége a káderek kérdését is sikerrel oldotta meg: késedelem nélkül érkeztek Aradra hazánk fővárosának legjobb fonódei, akik szeretettel vállalták az ifjak szakképesítését. Örömmel jöttek, hiszen az új fonóda számára jölképzett szakkádereket nevelni megისტelő feladat.

A tizenegy fővárosi fonódnal együtt városunkba érkezett Chisiu Elena elvtársnő is. A kitűnő szakember tapasztalatával igen hamar megismerte új munkahelyét és határozott magatartással irányítja a vele együtt érkezett szaktársak tevékenységét. Chisiu Elena elvtársnő szép eredményeket ért el az ifjak szakmai képzésében.

Türelmemmel magyarázza Szediák Mariának, miért fontos tisztán tartani a gépet. Rámutat arra, hogy igen sok függ ettől: elsősorban a munka minősége és mennyisége is Szediák Mária örömmel tanul, pedig amikor a TEBA gyár fonódjába került, már nem volt teljesen ismeretlen előtte a „fehérarany” szálaítt sodró hatalmas gép. Ő is ott volt ugyanis azok között, akik előzőleg a „December 30” gyárban igyekeztek elsajátítani a fonást. Most már csak gyakorlat kérdése, hogy minél tökéletesebben és gyorsabban bányon a gondjaira bízott géppel.

Keresztesi Janka és Béres Erzsébet is arra törekszik, hogy mielőbb elsajátítsa a szakmát. Egyikük sem akar lemaradni. Fiatalok, tanulókonyak, bárhol megállják helyüket. Eddig ők is gépek mellett dolgoztak, de mivel egyre szaporodik a gyárba érkező szakképesítetlen je-

lentkezők száma, átadták helyüket azoknak, akik most tanulnak a gépeken dolgozni. Jelenleg a teli csévéket szedik le a gépről.

Bolos Florica Nagykároly környékéről került Aradra. Eddig még soha sem járt gyárban. Falun nőtt fel. Most feltárult előtte az a nagyszerű munka, amelyet a gyárban végeznek. Eleinte kissé félénken nyult a géphez, de most már megszokta munkáját. Ez Panu Anghela elvtársnő érdeme is, aki a bukaresti Noua Filatura de Bunbac üzemből került Aradra és nagy türelemmel oktatta Floricát.

Chisiu Elena, az országos hírű fonódnő, a TEBA gyár új fonódjában megbeszélést tart a Bukarestből érkezett 11 fonódnal.

Képünkön Draghia Rada, a Filatura Dacia fonódnője látható, amint Puican Elenát, a TEBA gyár új fonódjájának munkásnőjét oktatja

— Ne félj a géptől, nem bánt az — mondotta Panu elvtársnő. — Nézd, így kell a szálat összekötni, most pedig így benyulsz és kivesszed ezt a posztóhengert. Arra mindig ügyelj, hogy a posztóhenger tisztán legyen. Ha nem tiszta, szakad a szál, ez pedig a minőséget befolyásolja. Ha lehuztat a hengerrel a rácsavarodott gyapotszövet, így helyezd vissza a gépre.

Először el-el nézegette Florica, hogyan dolgozik Panu elvtársnő, de amikor rá került a sor, hogy maga végezze el a munkát, bizony kissé remegett a keze. Idővel azonban megszokta és megtanulta tennivalóit. Elk benne a vágy, hogy mielőbb fonódn lékessen. Úgy szeretett volna dolgozni, mint Panu Anghela. Az első napok félénkségét sikerült leküzdnie és ma már biztos kezekkel dolgozik a gépen.

Boros Florica körül ma már sokan mások is szeretettel dolgoznak a ragyogó, új gépeken, olyanok, akik a környező falvakból jöttek a fonóda mesterséget tanulni.

Az új gépek mellett új szakkáderek fejlődnek és friss erővel, lendülettel sorakoznak fel a többi dolgozó mellett, hogy együttesen küzdenek a boldog jövő megteremtéséért. Egy-egy gép mellett négyen-öt-en is állnak, figyelik oktatóik munkáját. Egyesek tanulmányabak, mások erős akarattal oldják meg az előttük álló feladatokat. Valamennyiük szívét büszke öröm tölti el, hogy az új fonóda dolgozói lehetnek.

Az új fonóda termei még magukon viselik a kezdet jellegzetességeit: az ujonnan felszerelt gépek mellett fiatal kádereket képeznek ki, egyes helyeken pedig tovább folyik a többi gépek szerelése. Olyan gépeket is látunk, amelyeket éppen bejáratnak, mert hiszen ezeket is szoktatni kell a munkához. A fáradságos munka eredményeképpen azonban egyre szaporodik a szakképesített káderek száma és egyre több gépen kezdik meg a termelést. Ma még Boros Florica is tanul, a jövőben azonban már ő tanít majd és ugyanolyan szeretettel és figyelemmel neveli az új szakkádereket, mint ahogy most Panu Anghela, Georgisor Rozalia és Neagu Nicolina képezik őt és fiatal társait.

C. Bene Eva

Látogatás az aradtartományi 1848–49-es forradalmi muzeumban

A dolgozó nép fokozódó figyelemmel fordul haladó hagyományaink felé. Mind nagyobb az érdeklődés a történelem iránt, amely a nép évszázadokon keresztül az elnyomás ellen, a szabadság kivívásáért folytatott forradalmi harcát tárja elénk.

Az aradi 1848–49-es forradalmi múzeum értékes hozzájárulása a polgári történetírás hazugságainak leleplezéséhez és száz év távlatából elénk vetíti a nép harcát az igazságért.

Három teremben helyezték el a forradalmi múzeum dokumentumait, kiállítási anyagát.

A kapitalizmus kifejlődése

A tőkés termelés ott kezdődik, ahol a termelőeszközök magánkézben összpontosulnak, a termelőeszközök től megfosztott munkások pedig kénytelenek munkájukat mint árut eladni. Olvassuk a szlávai idézetet az első teremben, amely bemutatja a kapitalizmus kifejlődését, a parasztnak a földről való elűzését, a proletáriátus létrejöttét, az új termelőeszközök megjelenését és a belső piac kialakulását Erdélyben, Havasalföldön és Moldovában. Kifejezően érzékeltetik ezeket a tényeket a teremben elhelyezett történelmi bizonyítékok, például a sztrájkoló bányász munkások ellen hozott ítélet másolata. Az ítélet hosszú ideig tartó kényszer-munkával sújtotta a sztrájkoló bányászokat. A kiállítás anyaga bemutatja az osztrák uralkodó körök gyarmati politikáját Erdélyben, amely minden eszközzel akadályozta az iparosodás kifejlődését. Ausztriában már 789 félfeldolgozó ipari vállalat működött, míg Erdélyben egyetlen ilyen üzem sem létezett; a nyomdavidálatok száma Ausztriában 356, Erdélyben csak 12 volt. Az elnyomásra jellemző érdekes bizonyítékot találunk Mária Terézia törvénykönyvében, (XVIII. század első fele), amely a feudális igazságszolgáltatás kegyetlenségét mutatja be.

A parasztság is éles harcot folytatott a növekvő kizsákmányolás ellen. A román és magyar parasztok Horia, Cloșca és Crisan vezetésével 1784-ben felkelnek, majd később 1821-ben Tudor Vladimirescu állt a nép forradalmi mozgalmának az élére, 1841–47 között pedig Varga Katalin vezette a mókók forradalmi megmozdulását.

Ezeket a mozgalmakat csak a forradalmi néptömegek cselekvő részvételével lehetett véghezvinni. Nem fentről, hanem alulról jövő forradalmak voltak ezek, amelyek a parasztság élettételeinek a megjavítását célozták.

A forradalom vezetői, mint például Balcescu, Kossuth és Petőfi, a nép forradalmi uton történő felszabadításáért harcoltak. Az első teremben találjuk Kossuth Lajos eredeti vallomását, amely elfogatása után a pesti osztrák rendőrség előtt hangzott el, valamint festményt Balcescu és Elftimiu Murgu forradalmi összefogásáról 1840-ben.

A polgárság forradalmi

A második terem bemutatja az 1848-ban lejátszódott forradalmi eseményeket. A forradalom szikrája előbb Bécsben gyulladt lángra, majd Pesten, Erdélyben és Havasalföldön keresztül elvezetett Moldováig. Mindezeket a történelmi tényeket részben eredeti dokumentumokkal, valamint festményekkel, fényképmásokkal ismertetik a múzeum. Így például látjuk a bécsi népnek a gyűlölt Metternich bukása felől örömet kifejező eredeti karikatúrákat. A bécsi forradalom alapvető erejét a proletáriátus képezte és így a forradalom hatalmas csapást mért a Habsburg birodalom közös elnyomókládjára.

Es elkövetkezett 1848 március 15... Kitért a pesti forradalom, amely a feudális kizsákmányolás megszüntetését és a demokratikus szabadságjogokat követelte Magyarország összes népei számára.

Az egyik falon megárgult nyomtatványra leszünk figyelmesek. „Mit kíván a magyar nép” és a „Nemzeti dal” első eredeti példányai, a sajtószabadság terméke. Petőfi Sándor, a lángelű forradalmár költő évszázaddal előretutott szavai csendülnek fel a tépet papírlapra.

Érdekes aradi vonatkozású bizonyítékokat tár a múzeum a látogatók elé. Arad lakosságának forradalmi megmozdulása rákényszerítette a város vezetőit, hogy a 12. pontot fogadják el. Megalakult a forradalom fegyveres védelmére a nemzetőrség, amelyben nemzetiségi különbség nélkül vett részt Arad magyar, román, német és szerb lakossága. Forradalmi városvezetőséget választottak Török Gábor polgármesterrel és Dimitrie Haica alpolgármesterrel az élén. Ezeket a tényeket eredeti román, magyar és szerb nyelvű dokumentumok bizonyítják. Láthatjuk például a városvezetőség felhívását, hogy a lakosság lépjen be a nemzetőrségbe. Ezenkívül

elhelyezték a múzeumban az aradi nemzetőrök löfegvéseit és kardjait.

A forradalmi események nyomására a magyar orszárgyűlés kénytelen volt eltörölni a jobbágyságot, a tizedet, a robotot. Mivel a forradalmat vezető elemek maguk is a földbirtokos réteghez tartoztak, a reformok szűke és korlátozottak voltak. Ennek következtében a földnek alig egyharmada került a parasztság kezébe. Szemléltetően mutatja ezt a grafikon: Aradmegyében például a földterület 71 százaléka továbbra is a földbirtokosok kezében maradt. A parasztlakosság elűzése volt az a következtetés, amely a föld teljes felosztását, valamint a reakciós köztisztviselők eltávolítását. Ezért paraszti megmozdulások fordultak elő tartományunkban Gyulavarsándon, Szemlakon és Vadászdon. Erről a tényről az egykorú lapok tudósítái számolnak be, amelyek fényképmásolatait elhelyezték a múzeumban. A még fejletlen proletáriátus sztrájkjai arra kényszerítik a kormányt, hogy leszállítsa a munkanapot és más engedményeket legyen. Az egykorú hivatalos lapról készült fényképmásolatokról a következőket olvashatjuk: „A napi munka rendes meghatározott órászáma 11 óra, ebbe bele nem érve a reggelizés és az ebéd nyugorát. E tizenegy órányi munka az, amelyért rendes

munkabér fog fizetni. Rendes munkabérért a mester hosszabb dolgozóra nem kényszerítheti segédeit. Az ezután teljesítendő munkára szabad egyezkedés szerint alkuvandának meg a mester és segédeje...”

Az erdélyi forradalom

A magyarországi forradalom kitörése nyomán az erdélyi román vezetők gyűlést tartottak Balázsfalván 1848 május 15-én. Andrei Saguna, a reakciós püspök, a Habsburgok iránt meghódolást, a forradalmi Magyarország ellen pedig harcot követelt. A parasztság érdekeit azonban teljesen figyelmen kívül hagyták és alávetették magukat a császári ellenforradalmi erőnek. A paraszti tömegek nyomására végül is kénytelenek voltak beiktatni a jobbágyság megszüntetésére vonatkozó javaslatot. Közöttük és a forradalmi Magyarország közötti ellenségeskedés kiéleződéséhez hozzájárult az osztrák kormány mesterkedése is és sikerült az osztrákyellenes nemzetiségi jelleggel adni. A Bánságban Elftimiu Murgu vezetésével román paraszti tömegek részvételével nagy népgyűlés zajlik le Lugoson 1848 június 27-én, amelyen elhatározták a forradalom melletti harcot az elnyomó Habsburg iga ellen. Mindezekről a tényekről festmények, írásos dokumentumok tanuskodnak.

Ugyanakkor, amikor Erdélyben forradalmi megmozdulások zajlanak le, Moldovában és Havasalföldön is kitört a forradalom. Havasalföldön az iszlami mezőn a nép képviselői előtt felolvasták a forradalom követeléseit, az iszlami kiáltványt, amelyben demokratikus szabadságjogokat és az országnak független köztársasággá való átalakítását követelték. Kitért a forradalom Bukarestben is és az ország irányítását a forradalmi ideiglenes kormány vette át. A kormányban a jobboldali ingadozó elemek, akik később elárulták a forradalmat, hátterbe szorították a Balcescu vezette következetes forradalmi erőket és megakadályozták a jobbágyság felszabadítását. A reakciós bojárságnak sikerült elfogatni az ideiglenes kormányt, amelyet Bukarest külvárosának népe Ana Ipatescu-val az élén, kiszabadított. Bőséges dokumentációt látnak ezekkel a történelmi eseményekkel kapcsolatban: az iszlami kiáltvány fényképmásolatát, az ideiglenes kormány különböző rendeleteit, köztük a cigányok felszabadítására vonatkozó rendelkezést, továbbá festményt, amely szemlélteti, amikor Ana Ipatescu kiszabadítja az ideiglenes kormányt. A forradalom végül is elbukik, mert egyrészt a reakciós bojárok az angol diplomácia segítségével

behívták a törököket, elfoglalták Bukarestet és megsemmisítették a forradalom összes megvalósításait; másrészt a fejletlen burzsoázia nem támaszkodott a széles paraszti tömegekre.

A forradalmi vívmányok fegyveres védelme

Erdélyben a Habsburg ellenforradalom, az angol és amerikai diplomácia biztatására, fegyverrel indult a forradalmi vívmányok megszüntetésére. A román és a magyar nép széles tömegei ellenálltak az ellenforradalom kísérleteinek. Így a máramaros román parasztlakosok csatlakoztak a forradalmi hadsereghez. A székelyek pedig az 1848 november 16-i agyalfalvi gyűlésen szintén a fegyveres ellenállás mellett döntöttek. Nagyszerűen fejezi ki a népek közti testvériség magasztos gondolatát az egykorú festmény is.

Aradon a nép Dimitrie Haica alpolgármester elnökletével működő védbizottmány ülésén szintén a fegyveres ellenállás mellett döntött és ostrom alá vette a vár osztrák helyőrségét. Az ostromharcoknak csúcspontja az 1849-es február 8-i utcai harc volt, amikor a 29-ik forradalmi zászlóalj — amely az aradmegyei román, magyar és német parasztlak-

Miklós cár az angol diplomácia buzdítására sereget küldött a forradalom leverésére. Az orosz hadsereg katonái és haladó fellegósu tisztjei szabotálták a hadmozdulatokat, Rulikovszki kapitány pedig csapatával együtt átlátta a forradalmi hadsereg oldalára, s ezért a forradalom leverése után Nagyváradon kivégezték. A cári haderők nyomása következtében a forradalmi sereg zöme Arad környékére vonult, hogy döntő csatát vívjon. Azonban Görgei tábornok, főparancsnok a döntő csata helyett elárulta a forradalmat és Világosnál letette a fegyvert.

Megtaláljuk a múzeumban azt az asztalt, amelyen 1849 augusztus 13-án Görgei aláírta a fegyverletételi okmányt és azt a pisztoly-készletet, amit Görgei kapott árulása jutalmaként a cári hadsereg parancsnokától. A forradalmi hadsereg katonái azzal adták tiltakozásuknak kifejezést, hogy a zászlókat darabokra tépték, a fegyvereket összetörték, kutyákba dobált. Mindezeket bizonyítják az egyik vitrinben elhelyezett puskák, pisztolyok, kardok, amelyeket kutyából emeltek ki, vagy ástak ki a földből.

Bem tábornok néhány következő forradalmi segítségével, megkísérelte a forradalmi hadsereg maradványait összeszedni és tovább folytatni a harcot. Egy festmény azt ábrázolja, amikor Balcescu Karánsebes mellett igyekezett Lázár Vilmos ezredet rábíni a harc továbbfolytatására. Komárom is ellenállt még, de a tisztikar egvrésének ingadozása és az utánpótlás hiánya miatt végül is Klapka forradalmi tábornok kénytelen volt átadni a várat. Itt érdekes megemlíteni, hogy Komárom hővédőseregében nagyon sok román küzdött. Ezt a tényt is dokumentálja a múzeum azzal, hogy bemutatja a védősereg katonái eredeti névsorának egy részét.

A forradalom bukása

Az osztrák kamarilla, a forradalom leverése után a különböző nemzetiségű forradalmárok százait végeztette ki, börtönbe vetette és megkínnozták. A forradalom tizenhárom vezető tábornokát, a különböző népek fiait, akiket a szabadságról folyó harc egyesített, Aradon 1849 október 6-án kivégezték. A tábornokok közül négyet a kivégző osztag puskacsővéi elé állítottak, kilencet pedig felakasztottak, amelyekről egykorú festmények tanuskodnak. De megtaláljuk a múzeumban a tábornokok használati tárgyait, valamint annak a szekérnek a maradványait, amelyen a töröttlábú Damjanich tábornokot a vesztőhelyre szállították.

1949. október 6-án, a kivégzés századi évfordulóján, a magyar kormányküldöttség részvételével emlékeztek meg a kivégzés színhelyén emelt emlékműnél a forradalmi harcokról, a hős tábornokokról, akik életüket adták a szabadságért. Ezt fényképsorozat mutatja be. Az aradi várba és más börtönbe vetett magyar, román és más nemzetiségű forradalmárok által készített tárgyakat láthatjuk a vitrinekben. Ezeknek a tárgyaknak az eladásából tartották fenn magukat a súlyos nyomorban sínylő forradalmárok.

A külföldre menekült forradalmárok tovább folytatták a harcot, Kossuth és Balcescu a népek közötti testvériség felkutatásában és közös harcban látták a felszabadulás lehetőségét. Cuza fejedeleme 1859-ben szövetséget kötött a magyar emigráció vezetőivel és segítséget ajánlott fel Erdély felszabadítására az osztrák uralom alól. A román és magyar burzsoázia azonban elárulta a forradalom követeléseit és szövetkeztek a társadalmi és nemzeti jogait követelő néptömegek további elnyomására. Dokumentumokban láthatjuk annak igazolását, hogy így jött létre 1867-ben a kiegyezés és Románia-ban az ugynevezett „szörnyszövetség”.

A forradalmat leverték a burzsoázia árulása következtében, de a történelem előrelendülő kerékét nem lehetett megállítani. Az egység, egyetértés, testvériség nagyszerű eszméjét nem lehetett többé elnyomni, mert a tömegek tudatában már gyökeret vert ezek megvalósításának lehetősége és ez utat mutatott a további harcok felé. A reakció még legyőzhette a forradalmat száz évvel ezelőtt, mert nem volt meg a munkásság és a parasztság szoros szövetsége, mert nem volt a tömegeknek forradalmi tapasztalata, nem volt forradalmi elmélet sem, amely irányt mutatott volna és nem volt párt, amely megszervezte volna a tömegek forradalmi harcát. Csaknem száz évek kellett elmúlnia ahhoz, hogy pártunk vezetésével a munkásosztály, a dolgozó parasztság szövetségével, győzelemre vitte mindazt, amiért Kossuth, Balcescu és Petőfi harcoltak...

Messer Sándor, Pálfi Irbolya.

Szovjet gépekkel öröm a munka

Népgazdaságunk fejlődéséhez nagymértékben hozzájárult a Szovjetunió önzetlen testvéri támogatása. A számtalan gép és gépkalkác, amelyet a szovjet nép adott hazánk üzemének, gyárainak, gépi- és építkezéseknek alapját képezi. Üzemeinkben és gyárainkban naponta újabb eredmények születnek ezeken a korszerű gépeken, s előrelendítik iparunk fejlődését.

Erről beszél Ardelean Dumitru, a „I. Rangheț” gyár gyalusa is.

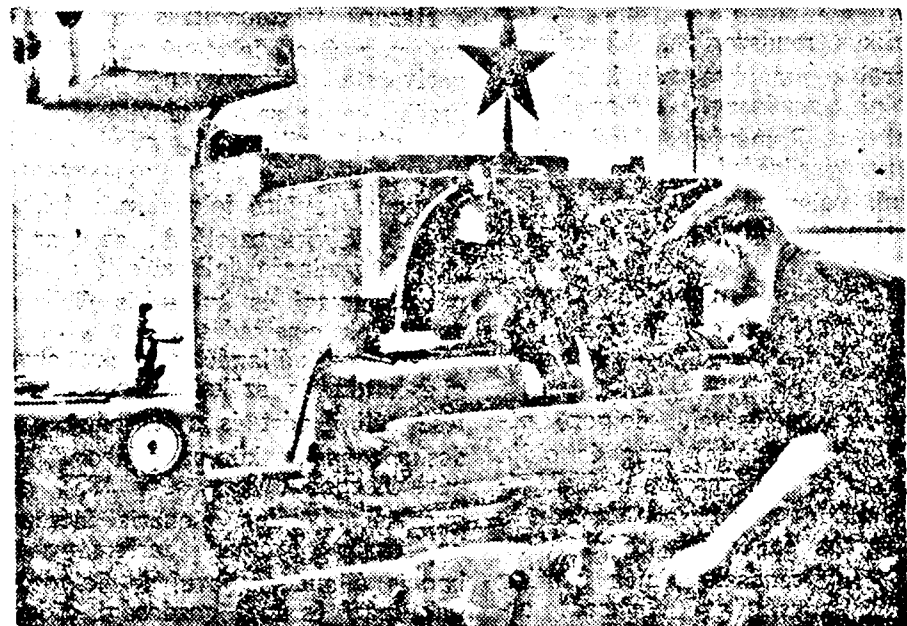
— Ejjeliörnek vettek fel a „I. Rangheț” gyárba. Faluról kerültem a gyárba, mivel kevés földünk szűleim is könnyen megmunkálhatták. Itt voltam a gyár építésénél is. Mire az építkezést befejeztük, megérkeztek a szovjet gépek is. Gondolabban már magam is a gépek mellett álltam és dolgoztam. De ehhez szükséges volt, hogy szakképesített dolgozó váljak belőlem. Az elhatározást tett követte. 1952-ben elvégeztem a hathónapos szakmai iskolát. Már akkor kértem, hogy szovjet gyártmányú géphez osszanak be. Ez meg is történt. Mikor a szovjet gyalugéphez kerültem, alig ismertem ki magamat a sok kapcsoló és sebességváltó között. De amikor munkához kezdtem, tapasztaltam, hogy nem

zül Nyikolaj Filhov és Bakulin szovjet fémgyaluskák módszereit alkalmazom. Sokáig tanulmányoztam Nyikolaj Filipov: „A gépek gyalulása” és Bakulin: „Nagy előtolások a fémek gyalulásában” című szakkönyvét. E módszerek tanulmányozása során ismertem meg jobban szakmámat.

Egy kattanás és a szovjet gyártmányú menetvágó köszörü berregni kezd. Polacsek János szerszámlakatos figyelmesen hajol gépe fölé és behelyezi a megmunkálásra kerülő anyagot.

— Mindig szovjet gépen szerettem volna dolgozni, — mondja Polacsek János. — Most teljesült a vágyam. Apám is vasmunkás. Fiam is ezt a szakmát választotta. Szeretném, ha fiam is ilyen remek gépen dolgozna. Remélem, ez sikerül is, mert nagyon szeretem szakmáját. — Közben újból beállítja a gépet, mert elkészült a munkadarab.

— Gépem a legkorszerűbbek egyike, amit eddig láttam, ezért könnyen lehet rajta dolgozni. Minden alkatrészrel rendelkezik, ami a finom szerszámok elkészítéséhez szükséges. A régi szerszámgepeken nehéz volt dolgozni, mert hiányoz-

Képünkön Polacsek János, a „I. Rangheț” gyár szerszámlakatos szovjet gyártmányú menetvágó köszörűgépen dolgozik.

is olyan nehéz kezelni a gépet, csak kis figyelem és gyakorlat kell, azután megy a munka. A szovjet gyalugépen napi tervemet 150 százalékkal teljesítem. Nagyon szeretem gépemet és igyekszem mindig tisztán tartani.

— A munkában — fűzi tovább a szót Ardelean Dumitru — szovjet módszereket alkalmazok. Az első munkadarabok elkészítése után nem is gondoltam, hogy gépemnek milyen nagy a teljesítőképessége. Eleinte csak egy kést használtam. Ma már két késsel dolgozom egyszerre, s ez mintegy 50 százalékkal emeli a gép teljesítőképességét. A szovjet módszerek hozzásegítettek ahhoz, hogy munkámat könnyen és gyorsan végezzem el. A szovjet módszerek kö-

tak a mikrométerek és a többi műszerek. Így többször ki kellett venni és lemérni az anyagot. Ezt most elkerülhetem, mert ezen a gépen még az ezredmilliméteres beállítást is elvégezhetem, tehát az engedélyezett eltérést is kiküszöbölhetem. Több szovjet módszert alkalmazok munkámban, s ezek segítségével sikerült napi tervemet 50 százalékkal túlhaladnom. A minőségre is nagy gondot fordított. A szovjet gépen valóban öröm dolgozni.

Ma, gyárainkban és üzemekben egyre több szovjet gyártmányú gép hirdeti a Szovjetunió testvéri segítségét és önzelen barátságát.

Kiss Lajos

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Labdarugás

Az aradtartományi labdarugó bajnokság 21-ik fordulójának eredményei:

Avintul Borossebes—Recolta Pécska 0:0, Progresul Lippa—Progresul Borosjenő 0:2, Fl. Rosie F. Z.—Metalul „I. Rangheț” 1:0, Fl. Rosie „November 7”—Progresul Arad 1:0, Metalul Fl. Rosie—Voința-Artex 2:0, Fl. R. Nagyszentmiklósi—Stiinta Arad 1:5, Recolta Grabác—Avintul Pankota 6:0.	
A bajnokság állása:	
Fl. R. Metalul 21 16 3 2 65:15 35	Stiinta 21 15 4 2 62:16 34
Recolta Pécska 21 11 7 3 33:17 29	Fl. Rosie F. Z. 21 12 4 5 40:22 28
Fl. R. „Nov. 7” 21 13 1 7 41:29 27	Progr. Arad 21 12 2 7 42:29 26

Mit látnak vasárnap?

Vége a mérkőzésnek, felsorakoznak a játékosok, megindul a közönség a kijáratok felé. Lassan mennek, s közben megkezdődik az egész héten át tartó beszélgetés arról, hogy mi is történt a pályán, ki játszott jól, megérdemelten győzött-e a csapat, egyezőval arról, hogy mi is történt vasárnap a sportpályákon.

Szóljunk hozzá mi is ehhez a beszélgetéshez.

A Constructorul második felidőben mutatott játékát kétségkívül érdeklődéssel kísérte a közönség. Örült a négy gólnak, annál is inkább, mivel az első felidőben a csatárok egyszer sem lőttek kapura. A fiatal Doru beállítását élénkebb tette a csatársor játékát. Mateon és Carpinet lendületes kapurátörései ugyancsak biztatólag hatottak s a Constructorul szurkolói újra reménykednek, hátha mégis elkerüli a csapat a kiesést.

Feltűnő volt, hogy a bucaresti csatárok mennyt lőttek távolról kapura, igaz, hogy nagyon közel nem jutottak a Constructorul kapujához.

A megítél 11-es nem volt jogos, a játéktevétektől tévedett.

Met. I. Rangheț 21 10 1 10 35:32 21	
Recolta Grabác 21 9 1 11 45:47 19	
Fl. R. Nagyszentmiklós 21 8 1 12 28:44 17	
Avint. B.-sebes 21 8 2 11 23:40 17	
Prog. B.-jenő 21 7 3 11 17:33 15	
Voința-Artex 21 6 1 14 27:44 13	
Avint. Pankota 21 4 3 14 14:44 11	
Prog. Lippa 21 — — 21 16:77 —	

EVEZÉS:

Vasárnap délelőtt kevés versenyző részvételével folyt le a Maroson a népköztársasági kajak- és kanoe-bajnokság aradi zónadöntője. A verseny során a Fl. Rosie UTA evezősei 4, a Recolta versenyzői 2, a Voința és Progresul versenyzői pedig 1—1 első helyet szereztek.

vasárnap?

A közönség ezalkalommal nem segítette az aradi csapatot szurkolásával, legfeljebb gúnyos és bántó megjegyzéseivel illetve a játékosokat. Ennek végeleg el kell tűnnie a lelátókról.

★

A Stiinta röplabda csapata megfelelt a várakozásnak. Támadó játéka eredményes volt s mind a három játszmában biztosan nyert. A közönség lelkesítése segítette a csapatot a mérkőzés nehezebb perceiben.

★

Bár a kosárlabda torna legjobb csapata kétségkívül a nagyváradi Voința csapata volt, az aradi Stiinta, jobb taktikával, könnyen megnyerhetné volna a mérkőzést. Az utolsó 2—3 percben még több pont előnye volt az aradi csapatnak s ahelyett, hogy tartották volna a labdát, könnyelműen kosárra-dobással kísérleteztek.

★

Az a tény, hogy a vasárnap délelőtti kajak és kanoe versenyen a legtöbb számban csak egy versenyző indult, világosan mutatja azt, hogy az evezésnek azt az ágát elhanyagolták az aradi sportközösségek.

Anyagok az R. M. P. kongresszusára

A II. pártkongresszus irányelv-tervezetének megvitatása

Termékennyé tesszük a használatatlan legelőket

A II. pártkongresszus irányelv-tervezete a mezőgazdaság fejlesztéséről a következő 2-3 évben hangsúlyozza a földterületek számbavételének és az összes tartalékföldök hasznosításának fontosságát a mezőgazdasági ösztönzési fokozása érdekében. Az irányelv-tervezet első szakasza többek között leszögezi: „Növelni kell a szántóföldeket és a megművelhető területeket, megdicsőíteni az aratásokat, a cserjéseket, az utak, az országutakat és vasutvonalakat mentén meghagyott területek csökkentése révén”.

Községünk — Csanád község — határában nagyobb kiterjedésű kihasználatlan földterület már nem létezik. Mégis az irányelv-tervezet megjelenése után mi is tanulmányoztuk a kérdést, számbavettük a lehetőségeket — megállapítottuk, hogy a legelők egy része már kiszáradt, nem termőképes. Ezért elhatároztuk, hogy még ez év őszén feltörünk 50 hektár legelőt s e területen takarmányt termelünk.

Ez azonban csak a kezdet, mert tovább tanulmányozzuk a még megélvő lehetőségeket, hogy mi is érdekesen járulhassunk az irányelv-tervezet célkitűzéseinek valóra váltásához.

Morár Maria,
a csanádi néptanács végrehajtó bizottságának titkára

Harcolunk a terméshozam állandó növeléséért

Figyelemesen tanulmányoztam a II. pártkongresszus irányelv-tervezetét a mezőgazdaság fejlesztéséről a következő 2-3 évben és örömmel állapítottam meg, hogy ez a fontos dokumentum nagy fejlődést jelent mezőgazdaságunk számára. Az irányelv-tervezet egész sor olyan intézkedést foglal magában, amely hozzájárul a mi kollektív gazdaságunk további fejlődéséhez is.

Gazdaságunk kiváló minőségű földdel rendelkezik: buza, cukorrépa, burgonya és kukorica termesztésére. Ezért együttesen elhatároztuk, hogy a jövőben fejlesztjük a cukorrépa, valamint a burgonya termesztését. Elhatároztuk azt is, hogy jövőre nagy, korszerű istállókat építünk. Már hiszen a fogtunk a téglát készítettük. Ezideig 160.000 téglát készítettünk. Az a célunk, hogy minden téren fejlesszük kollektív gazdaságunkat és következetesen harcoljunk a terméshozam állandó növeléséért. Halálal és szeretettel gondolunk pártunkra, arra a segítségére, amelyet a dokumentum útján nyújt számunkra és vállalkozunk, hogy az irányelv-tervezet célkitűzéseinek gyakorlatba ültetéséért küzdjünk.

Bojin Borislaw,
a nagyszentmiklósi „Lenin utja” kollektív gazdaság elnöke

Tartományunkban nagy területen termesztünk szőlőt és gyümölcsöt. A talaj, főleg a hegyes-dombos vidéken, megfelelő, ízletes gyümölcsfélék termesztésére alkalmas.

A múltban nem irányították tudományosan a gyümölcsstermesztést. A szőlőket és a gyümölcsfákat nem gondozták kellőképpen, s ami a legnagyobb hiányszó volt, nem vették figyelembe a lakosság szükségleteit. Világosan bizonyítja ezt az is, hogy a gyümölcsösök 69 százalékát szilvára képezték, amelynek termését többnyire pálinkafőzésre használták fel. Viszont a lakosság számára elsősorban nem pálinkára, hanem gyümölcsökre, befőttekre, gyümölcszsekre, stb. van szüksége. Más gyümölcsfákat, mint például őszibarack, cseresznye, kajszibarack, körtefát, csak elvétve találunk tartományunkban. A gyümölcsösöknek csak egy százaléka teszi ki az őszibarack, 3 százalékát a cseresznye, 4 százalékát a kajszibarack és 4 százalékát a körte. Ezekből a gyümölcsökből csak kis mennyiség áll a fogyasztók rendelkezésére — korántsem elegendő a szükségletek fedezésére.

A polgári-földesúri rendszer idején mit sem törődtek a nagytömegek gyümölcsszükségletével. A gazdagoknak volt miből megvásárolni a gyümölcsöket, a nagy tömegek részére pedig már nem jutott. Így volt ez egészen addig, amíg hazánkban is a dolgozó nép vette kezébe sorsa irányítását és pártunk vezetésével megkezdődött a gyümölcsstermesztés tudományos alapokra való helyezése. Elsősorban tekintetbe vesszük a dolgozó nép egyre növekvő gyümölcsszükségletét.

Az elmúlt évek során már sorozatos párt- és kormányintézkedések segítettek bennünket abban a törekvésünkben, hogy fejlesszük a szőlő- és gyümölcsstermesztést és nagyobb hektárhozamot érjünk el. Főleg az 1953. augusztusi bővített plenáris ülés határozata nyomán indult nagy fejlődésnek a gyümölcsstermesztés. A tartomány különböző vidékein gyü-

Készülnek az őszi kampányra a kisjenői gép- és traktorállomáson

Megáll a gőzfelhőbe burkolt mozdony s a hozzákapcsolt vagonok csörömpölve ütköznek egymásba... Kisjenőn vagyunk, a rajonszékhelyen. A takaros kis állomás mellett a községbe vezető útra térünk, innen már látszanak a kisjenői gép- és traktorállomás felé hűsített épületei. A gépállomás műhelyeit a múlt évben kezdték el építeni, de még nem fejezték be teljesen. A gépekkel jól felszerelt műhelyekben azonban szorgos munka folyik. Javítják a traktorokat, az ekéket: készülnek az őszi kampányra.

Kis esztergalműhely — „Ranghet” géppel

Tágas szerelőcsarnokból, — ahonnan a szétszedett traktorok alkatrészeit a különböző osztályokra szállították, — ajtó nyílik az esztergalműhelybe. Molnár Pál esztergályos javakorabeli férfi jólmiszer gép főle hajol, alkatrészeket esztergályoz. Azért írjuk, hogy jól ismert gép, mert hazánk valamennyi dolgozója büszkén tekint azokra a korszerű esztergályokra, amelyeket Aradon a „I. Ranghet” gyárban alkotnak a munkások. Szocialista ioarunk kitűnő gyártmányai már eljutnak a gép- és traktorállomásokra is, hogy segítsék a mezőgazdasági gépek javítását, jókarbantartását dolgozó munkásokat. Jóleső érzés a szürke esztergálgépen elolvasni a feliratot: „I. Ranghet szerszámgyár Arad”.

— E remek gépen öröm a munka. Elérem az 1000—1200-as fordulatszámot is, — mondja Molnár Pál esztergályos. — Különböző csavarokat készítek a vetőgépekhez és a traktorokhoz. A motorból kiemelt elhasznált golyóscsapágyakat is újjáalakítjuk az esztergálgép segítségével. Hasonlóképpen újjáalakítjuk a cséplőgépeknek használatos golyóscsapágy perselyeit is.

Lendületes munka folyik itt és a gépállomás minden üzemosztályán. Ez szükséges, mert hiszen az őszi kampány már megindult és a traktorok üzemképes állapotban kell működniök a nagyterjedésű szántóföldeken...

Külön javítási időszak a nyári és őszi kampány között nem áll rendelkezésre, a mezőgazdasági gépeket azonban mégis át kell vizsgálni. Ott, ahol hibát észlelnek, javítás szükséges, hogy felbugjon valamennyi traktor motorja és mélyen

vésődjék az eke acélfoga a zsiros, termékeny földbe.

A javítás kérdését úgy oldották meg, hogy a gépállomáson sorra átnézik a mezőgazdasági gépeket, amelyek az ellenőrzés, vagy javítás után ismét szétszóródnak a határban. Kevés az idő a gépjavításra és ezért fokozott ütemű munka szükséges. Átérzik ezt a gép- és traktorállomás műhelyében dolgozó munkások.

„Bakonyi Sándor és Jungwirth János egy IAR traktor motorjához új dugattyú-gyűrűket és csapágyakat szereznek. Gyorsan dolgoznak, csendesen, szinte némán. A jó szakemberek biztonságával szerelik a motort, hogy minél hamarabb előre vigye a traktort.

— Azért sietünk — mondotta Jungwirth János, — mert az időjárás nagyon alkalmas az őszi szántásra. Minden igyekezetünkkel arra törekszünk, hogy a hozzánk javításra beküldött gépek az őszi kampányban is jól működjenek. Azt szeretnénk, ha a traktorosok minél kevesebb baja lenne gépeivel.

Lázás gyorsasággal tovább folytatja a munkát. Az utolsó simításokat végzik a szerelésen és utána a hatalmas motort a szerelőbe szállítják. Itt emelődaru veszi munkába és csakhamar ott áll helyén, az IAR traktor vázában...

Hasonló lelkes munkát tapasztalunk az ugynevezett pumpaműhelyben. Rendkívül érzékeny gépen kísérletezik ki, hogy a Diesel-motorok megjavított szivattyúi jól működnek-e. Lovuta Gheorghe dolgozik a rendkívül szakértelmű igényű, kényes munkán. Felteszi a gépre a szivattyút, megindítja az ellenőrző gépet és nyomban megállapítja: a szivattyú jó, beszerelhető a motorba.

A kovácsműhely vezetője Pálfi Sándor. Ugy a vezető, mint e műhely dolgozó előtt tisztán áll az a fontos feladat, hogy minél jobban kijavított ekéket kapcsoljanak a traktorokhoz.

— A gép- és traktorállomás valamennyi ekéjén elvégezték a javítást — hangzottatta Pálfi Sándor. — Egy eke vár még javításra — és az ajtó előtt álló mezőgazdasági gépre mutat. Ennek a javításával is elkészülünk mára és ezzel 100 százalékosan teljesítjük feladatunkat.

A gép- és traktorállomás műhelyei

villany- és autogén hegesztő készülékekkel rendelkeznek. Pantos Moise hegesztőpisztolyán de sokszor csilán fel naponta a kék láng, hogy az anyag az emberi akaraterőnek engedelmessé válik...

A munkássztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítéséért

Találkozunk a gépállomás udvarán Ardelean Dumitruval, a IV. traktorbrigád vezetőjével. A brigád most a simándi határban dolgozik az őszi szántáson. A kollektív gazdaság 165 hektár földjén, valamint a mezőgazdasági társulás 80 hektár területén már befejezték az őszi szántást. Most azért jött a gépállomásra, hogy segítsen az egyik traktor javításán. Középtermű, sovány fiatalember a brigádvezető. Nagyon szereti beosztását s a traktorosok is szívesen hallgatják meg vezetőjük tanácsait. A kölcsönös bizalom és a szorgalmas munka eredményezte, hogy a nyári kampányban 130,4 százalékban teljesítették munkájukat. Az őszi mezőgazdasági munkákban is az élen szeretnének haladni.

Ardelean Dumitru lelkesen küzd munkátlanság oldalán a munkássztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítéséért. A párt és a kormány határozatainak szellemében támogatást nyújt az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztoknak, hogy ők is gépi erővel művelhessék meg földjüket.

— A múlt év őszén — mondotta a brigádfelelős — Pil községben felszántottam Pocs János és Schuller István egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok földjeit. Kukoricát vetettek a géppel felszántott földbe. Olyan magas most a kukoricájuk, hogy az ember szinte elvesz benne. De örülnek is annak az egyénileg dolgozó parasztok, hogy földjeiken traktort szántott. Nem győzik hangsúlyozni, hogy milyen segítséget jelentett számukra a gépi munka.

Utat mutatnak a II. pártkongresszus irányelvei

Hóhági János igazgató elvtársat az irodahelyiségben találjuk. Az igazgató elvtárs a megvalósításokról beszél és arról, hogy milyen hatalmas segítséget jelentenek a II. pártkongresszus irányelvei a gép- és traktorállomások számára is.

— Egész évi tervünket eddig 130

százalékban teljesítettük, — mondotta az igazgató. — Az őszi szántás is megindult, s itt tíz százalékot értünk el. Ez az eredmény lehetne jobb is. Reméljük, hogy a kijavított gépekkel teljes lendülettel folytathatjuk a munkát, hogy az őszi feladatokkal idejében elkészülhessünk.

— A II. pártkongresszus irányelvei a mezőgazdaság fejlesztésére a következő 2-3 évben, hatalmas távlatokat nyitottak meg a gép- és traktorállomások előtt is. Ha a kisjenői gép- és traktorállomás vonatkozásában nézzük a kérdést, megállapíthatjuk... De várjon csak az elvtárs — mondotta, s a következő pillanatban máris kezében van az irányelv-tervezet szövege. Olyan ember biztonságával lapozza fel a kilencedik fejezetet, akin meglátszik, hogy már sokszor forgatta ezt a nagyszerű dokumentumot. Rámutat a kilencedik fejezet harmadik pontjára és felolvassa: „Valamennyi GTA-nak legyen előirászerű javító-műhelye, kellőszámu kocsiszínya a traktorok és mezőgazdasági gépek számára, munkáslakása, fürdője, üzemanyagraktára, irodaépülete, étkezdje, áram- és vízellátó berendezése.”

— Mindezekből, amint az elvtárs is megállapíthatta, Kisjenőn sok minden már a múltévben megvalósult. Az új épületek akkor emelték és a berendezést is a múlt évben kaptuk. Valamennyien jól tudjuk, hogy az irányelv-tervezet minden sora teljesül és — a harmadik pontban kifejtett elveknek megfelelően — nálunk is tovább épül majd a gépállomás. Lesz fürdőnk, üzemanyagraktárunk, áram- és vízellátó berendezésünk, tehát minden, ami a mezőgazdaság fejlesztéséhez, a gépi munka kiterjesztéséhez és állomások dolgozóinak életkörülményeinek megjavításához szükséges.

A kisjenői gép- és traktorállomás dolgozói így készülnek az őszi kampányra. A nyári mezőgazdasági munka nagyrészt befejeződött és a kenyérgabona már a raktárakban, hombrakokban tárol. A következő évre kell gondolkodnunk most, hogy biztosítsuk a jövővi kenyérellátást is. Az őszi vetés a jövővi gabonatermesztés biztosításáért vívott harc első ütközete, amelyet meg kell nyernie a dolgozó parasztságnak.

M. S.

Új távlatok mezőgazdaságunk előtt

A „Scinteia” állami gazdaság munkaközössége nagy örömmel és megelégedéssel fogadta a II. pártkongresszus irányelv-tervezetét, amely a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozik. Az állami gazdaság dolgozói, az irányelv-tervezet olvasása közben átérezték pártunk gondoskodását. Az irányelv-tervezet mozgósítja a mezőgazdaságban dolgozó munkásokat, technikusokat és mérnököket, hogy harcoljanak a terméshozam jelentős növeléséért, amely hozzájárul a városi és falusi dolgozók életszinvének további emelkedéséhez.

Az alapszervezet irányításával, az üzemi bizottság segítségével a „Scinteia” állami gazdaság munkaközössége már eddig is elért bizonyos eredményeket. A közelmúltban nyerte el az állami gazdaság munkaközössége a Tartományi Szakszervezeti Tanács diplomáját a sikeres eredményeképpen.

Murányi József traktoros, Florea Palcu kombájnvezető és Gheorghe Norses kovács, valamint mások nagy lendülettel dolgoztak azért, hogy meggyűjtsék a termést, hogy idejében végezzék el a cséplést, valamint a tarlóhántást.

Az állattenyésztési osztályon a tejtermelés naponta több literrel emelkedik tehenenként. Nagymértékben csökkentették a sertések elhullásának arányát. A mangalica kocaiknál 7 malacot értek el, míg a vorkfajú állatoknál ez a szám 18-ra emelkedett. Szép eredményeket értek el a mérlestermés terén is: 200 százalékkal túlteljesítették az előirányzatot.

A kukorica termésnél hozzávetőleges számítás szerint a hektáronkénti átlag 4000 kiló lesz. Az állatok takarmányának biztosítását több mint 50 vagon takarmány kukoricát szilozták.

Az építkezésekre is nagy figyelmet fordítanak. Befejezték egy korszerű műhely építését és most raktár le 8 munkáslakás építésének alapját.

Mindezek az eredmények nem egyebek, mint a kezdeti eredményei, mert az irányelv-tervezet megjelenésével egyidejűleg úgy a „Scinteia” állami gazdaság, mint az egész mezőgazdaság előtt új távlatok nyíltak meg.

Az állami gazdaság munkaközösségének minden tagja igyekszik megismerni az irányelv-tervezetet, hogy annak előírásait felhasználja munkájában és a mezőgazdasági termelést mind magasabb színvonalra emelje.

Nicolae Florea,
levelező

A szőlő- és gyümölcsstermesztés fejlesztéséért

mölcsfa iskolákat létesítettünk, hogy a megfelelő, eddig fel nem használt területeken gyümölcsfákat ültessünk.

Gyümölcsstermesztés

A tudományos gyümölcsstermesztés érdekében rajonáltuk az egyes gyümölcsfajták termesztését. Megjelleltük azokat a legfontosabb fajtákat, amelyek az időjáráshoz és a talajhoz viszonyítva a legjobb termést biztosítják. Ezek között megemlíthetjük az Aranyárpát (alma), Klapp-kedvelőt és Vilmos-körte, I. H. Halle és Elberta (őszibarack), Aradi-korai és Luizet (kajszibarack) és más nemes gyümölcsfajtákat. Ezenkívül már történtek intézkedések a gyümölcsösök területének a kijelölése terén is.

A szőlő- és gyümölcsstermesztés nagyarányú fejlesztésének távlatát nyitja meg előttünk a II. pártkongresszus közelmúltban megjelent irányelv-tervezete a mezőgazdaság fejlesztésére a következő 2-3 évben. A tartományi néptanács mezőgazdasági osztálya keretében tevékenykedő szőlő- és gyümölcsstermesztési osztály munkaközössége behatóan tanulmányozta az irányelv-tervezetet, amely részletesen megjelöli az elkövetkezendő években reánk háruló feladatokat. Az irányelv-tervezet leszögezi, hogy „1957 végéig telepítsenek új szőlőket 6800 hektáron, 1965 végéig pedig 54.000 hektáron... 1965-ig növeljék a masszív gyümölcsstermesztés területét 250.000 hektárra, összesen 50 millió gyümölcsfával...”.

Tartományunk területén is lehetőség nyílik arra, hogy a nagyszerű célkitűzések valóra váltásához jelentős mértékben hozzájáruljunk. A tartományi néptanács mezőgazdasági osztálya elsősorban a faiskolák létesítéséhez kezdett hozzá, amely a gyümölcsstermesztés nagyarányú fejlesztésének előfeltétele. Tartományunkban hat faiskolát létesítettünk,

amelyek közül 4 rajoni (10 évig terjedő tevékenységgel), 2 pedig tartományi. A tartományi faiskolák meghatározatlan ideig működnek majd.

A gyümölcsstermesztés tervszerű és tudományos fejlesztése érdekében tíz évre szóló távlati tervet készítettünk, amelyet felbontottunk évekre. Az elkövetkezendő 2-3 évben már nagyszámu facsemetét termesztenek szentannai „Új élet” kollektív gazdaságban, a nagyszentmiklósi állami gazdaságban és a kisoratási „Szabó Árpád” kollektív gazdaságban létesített faiskola. E faiskolák a sikeresen elterülő gyümölcsösöket látják el facsemetékkel. A hegyes-dombos vidékek gyümölcsstermesztésére fokozott fejlesztésnek biztosítására Belső (Borosjenőrajon), Voivodeni faluban (Gurahonrajon) Birta községéhez tartozik) és ugyancsak Voivodeni faluban egy tartományi faiskolát, tehát összesen három faiskolát létesítünk.

A kisoratási kollektív gazdaságban 12 hektáron létesítettünk faiskolát, amely a jövő évben már 40.000 facsemetét bocsát a gyümölcsstermesztők rendelkezésére. A zabranii állami gazdaságban létesített faiskolában az idén kezdik meg a magok ültetését. A távlati terv alapján a zabranii állami gazdaságban a faiskolát szőlőiskolává alakítjuk át, mert a talaj alkalmas a szőlőültetvények nevelésére is.

A tartományi néptanácsnak a faiskolákkal kapcsolatos szervező munkája a távlati terv alapján egyre fokozódik. Ezáltal lehetővé válik, hogy az elkövetkezendő tíz év alatt 4.200.000 gyümölcsfát ültessünk ki.

Jelenleg arra törekszünk, hogy már a következő 2-3 évben megkezdjük a gyümölcsstermesztés nagyarányú fejlesztését. Ezért 1957-ig tartományunk területén már 812.500 gyümölcsfát ültetünk el. Intézkedünk, hogy már ez év őszén

megkezdődjék a gyümölcsfák ültetése. Összel a kollektív gazdaságokban és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok földjein 73 ezer gyümölcsfát ültetnek el.

A II. pártkongresszus irányelv-tervezete megjelöli még, hogy 1957 év végéig ki kell irtani az előregedett, terméketlen gyümölcsösöket. Ezt úgy oldjuk meg, hogy a megélvő előregedett gyümölcsfákat, amelyek már terméketlenek, nemesített, fiatal gyümölcsfákkal helyettesítjük. E munkálatokat a tartományi és rajoni néptanácsok mezőgazdasági osztályának technikusai és mérnökei irányítják közvetlenül. Különleges figyelmet fordítunk arra, hogy a megélvő gyümölcsfákat a termelők szakszerűen gondozzák.

A tartományi néptanács mezőgazdasági osztálya intézkedett, hogy felkutassák azokat a használaton kívül álló földterületeket, amelyek gyümölcsstermesztésre alkalmasak. A tartomány területén, főleg a hegyes-dombos vidéken, nagy területek állnak kihasználatlanul. Bogda községben például 300 hektár földet találunk, amelyet eddig egyáltalán nem használtak. Talajvizsgálatot végeztünk és megállapított, hogy ez a föld alkalmas gyümölcsstermesztésre. Elhatároztuk, hogy beültetjük a területet gyümölcsfákkal. Ezen a téren tovább fokozzuk kutató munkánkat, mert tartományunk számos vidékén még nagy földterületek maradtak kihasználatlanul, amelyek alkalmasak gyümölcsstermesztésre.

Ahhoz azonban, hogy a gyümölcsfa-alany nagyarányú nevelését biztosíthassuk, a rajoni, sőt a községi néptanácsok segítségére van szükségünk. A különböző gyümölcsmagvak összegyűjtése terén Nagyszentmiklósról a legelőbb helyen azonban a rajoni és községi néptanácsok végrehajtó bizottságai lebecsültek a maggyűjtést. Ez történik Gurahonrajon-

ban is, ahol pedig a legnagyobb lehetőség nyílik maggyűjtésre. Hasonló a helyzet Kőrösrajon Seprés községében, ahol nagyszámu vadkörtefa található, s így nagymennyiségű körtemagot gyűjthetnek volna. A sörösi néptanács végrehajtó bizottsága azonban lebecsülte, elhanyagolta az e téren reáharuló feladatokat.

A távlati tervek és eddigi eredményeink alapján lényegesen megjavítjuk a gyümölcsfajtaikat. Az új gyümölcsösök létesítése és az előregedett, terméketlen gyümölcsfáknak újjávaló helyettesítése hozzásegít bennünket ahhoz, hogy az elkövetkezendő években a szilva 40, a kajszibarack 15, az őszibarack 10, a körte 8, a cseresznye pedig 12 százalékát tegye ki gyümölcsösöknek. Ezáltal lehetővé válik, hogy kielégítsük a fogyasztók szükségletét minden gyümölcsfajtaiból.

Szőlőstermesztés

A szőlőstermesztés fejlesztése és megjavítása terén is megkövetelt feladatunk. A II. pártkongresszus irányelv-tervezete megjelöli, hogy a következő években pótolni kell hazai és oltványszőlőkkel a hiányokat, ki kell irtani az előregedett, nem jövedelmező szőlőket és a szőlőterületek kiterjedésének 1966-ig 257.500 hektárral kell elérniük. Ezzel kapcsolatban az irányelv-tervezet leszögezi még, hogy a globális szőlőstermesztés 1957-ben elérje a 630.000 tonnát, 1965-ben pedig a 875.000 tonnát.

E távlati terv megvalósítása fokozott körültekintő tudományos munkát igényel. A tartományi néptanács távlati terv alapján elvégzettük a szőlőfajták rajonálását — hat rajont alapítottunk meg. Zabraniban, Lippán, a nagyteremiai és varjasi állami gazdaságokban szőlőiskolákat létesítettünk, amelyek oltványokkal és gyökerező szőlőkkel látják el a termeszteket. A távlati terv alapján a nagyteremiai, zabranii és lippai szőlős-

kolákat véglegesítjük, növeljük területüket, hogy elegendő oltványt bocsássanak tartományunkban a termesztők rendelkezésére. Jelenleg a lippai Ágevacom szőlőiskolájában 11.700.000 oltvány van, amelyeket ösre kültetnek a szőlőkbe.

A szőlőstermesztés nagyarányú fejlesztése és megjavítása már a következő 2-3 évben megkezdődik. Kéthárom év alatt 370 hektár földet, a következő tíz évben pedig több mint 4000 hektár földet ültetnek be szőlővel. A szőlőültvényeket főleg Liparaion Málak, Bogda, Zabranii, Gyokor, Paulis és más községekben ültetik el. Nagyszentmiklósi- és Aradrajon területén is fejlődésnek indul a szőlőstermesztés a következő években. Nagyszős, Nagyteremia, Nagyszentmiklósi (Nagyszentmiklósrájon), Kovaszinc, Világos, Pankota, Magyarád (Aradrajon) községekben nagyarányú szőlőültetési munkálatok kezdődnek.

A szőlő- és gyümölcsstermesztés fejlesztése és megjavítása érdekében a termesztőkre ösztönzőleg hatnak a közelmúltban megjelent párt- és kormányhatározatok, ezenkívül hosszulejárati kölcsönök és különböző anyagokat kapnak az államtól. Ebben az évben a szőlőstermesztők 260.000 lej, a gyümölcsstermesztők pedig 75.000 lej államilölcsönt kaptak.

A II. pártkongresszus irányelv-tervezete alapján tartományunkban is — ugyanúgy, mint az ország más vidékein — minőségileg és mennyiségileg megjavul és fejlődik a szőlő- és gyümölcsstermesztés. A tartományi néptanács mezőgazdasági osztályának munkaközössége a tartományi pártbizottság irányításával és a rajoni pártbizottságok segítségével a városi és falusi dolgozók életszinvének további emelkedéséhez.

Malaisiu Ioan,
a tartományi néptanács mezőgazdasági osztályának mérnöke

Otto Grotewohl beszámolója az NSzEP 20. plenáris ülésén

BERLIN. (Agerpres). —

A „Neues Deutschland” közli Otto Grotewohlnek, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének, Németország Szocialista Egységpártjának KB politbúroja tagjának, az NSzEP KB 20. plenáris ülésén mondott beszédét. Grotewohl beszédében részletesen elemezte a Német Demokratikus Köztársaság bel- és külpolitikai helyzetét és kijelölte az NSzEP-re háruló feladatokat a közeli kamari képviselőválasztások előkészítő időszakában.

Grotewohl rámutatott arra, hogy a francia nép nagy veszélytől szabadult meg az „európai védelmi közösség”-ről szóló egyezmény visszautasításával. — Szívbeli köszöntjük a francia népet győzelméért, amely egyben a béke ügyének győzelme is — mondotta Grotewohl. — Az „európai védelmi közösség”-ről Franciaországban kimondott ítélettel — mondotta a továbbiakban — egyúttal a tervezet alapjául szolgáló amerikai háború politikát is visszautasították. Ugyanilyen sors vár a többi „határozatra” is, amelyeket az Egyesült Államok jelenleg javasol. A Francia Kommunista Párt teljes joggal jelentette ki, hogy ezzel még nem járult el a német militarizmus új fellézésének veszélye és hogy most, az „európai védelmi közösség” visszautasítása után, elszántan kell harcolni Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen, bármilyen formában próbálnák is ezt megvalósítani. Ez a mi véleményünk is — hangsúlyozta Grotewohl — és kijelentjük, hogy minden erőnket latba vetjük abban a harcban, amely testvérekként egyesít bennünket Franciaország Kommunista Pártjával és az egész francia munkásszökevényekkel.

Grotewohl rámutatott arra, hogy a háborús üszítők legutóbbi tervét köztölt Nyugat-Németország újrafelfegyverzésével kapcsolatban az az amerikai terv is fellelhető, amely szerint Nyugat-Németországot be akarják vonni az agresszív északatlanti tömbbe. Ez az amerikai terv abban, a Bonnbani megfogalmazott követelésben is visszhangra talált, hogy hagyják jóvá Nyugat-Németország ugynevezett „szuverenitását”, fegyverezik fel Nyugat-Németországot és vegyék fel a nyugati katonai tömbbe. Hasonló követelések vettek fel a bonni kormány külpolitikájának „öt pont”-ből álló programjába is, amelyet Adenauer fogalmazott meg az „európai védelmi közösség”-ről szóló egyezmény visszautasításának napján.

Mindezek az új amerikai kombinációk — mondotta Grotewohl — nem teremtik meg a nyugalmat és biztonságot Európában, — ellenkezőleg, a feszültség szüntelen fokozódását idé-

zik elő a nyugateurópai országok között. Csupán a Szovjetunió által javasolt európai biztonsági szerződés teremtheti meg a nyugalmat és békét Európában. Ezért van ilyen nagy politikai jelentősége ennek a javaslatnak a mi választási kampányunk szempontjából is; ez a politika igazi kölcsönös megértést hozhat létre az összes európai országok között.

Az összes többi terv abban merül ki, hogy fel akarják fegyverezni Németországot és katonai tömböket akarnak összerakni egyes államokból más államok ellen, azzal az egyetlen különbséggel, hogy most más a cél. A népek azonban nem azért buktatták meg az „európai védelmi közösség”-et, hogy most egy másik, még messzebbmenő katonai célokat követő katonai tömb foglalja el a helyét, hanem azért, hogy egyenlőség a béke, az egység és a szabadság útját Európa és Németország számára. A német népek éppen a jelen pillanatban reális esélyei vannak arra, hogy új sikereket érjen el nemzeti harcában.

Grotewohl megemlítette, hogy a Német Demokratikus Köztársaság az NSzEP kezdeményezésére eddig 52 különféle konkrét nyilatkozatot és javaslatot tett a német kérdés békés és minél sürgetőbb megoldására, majd hangsúlyozta, hogy ezt a politikát folytatni fogják, mivel megfelel az egész német nép érdekeinek. Németország Szocialista Egységpártjának ez a politikája széleskörű demokratikus alapot teremtett a német nép nemzeti harcához; ezt a politikát Nyugat-Németország lakosságának széles rétegei helyeslik, mert előmozdítja a nyugatnémetországi demokratikus és békeszerető erők tevékenységét.

— Ime, ezért nyerte el az NSzEP politikája a Szovjetunió, Kína és a népi demokratikus országok bizalmát, a szomszédos európai népek bizalmával együtt — köztük a francia és az olasz népet is — mondotta a továbbiakban Grotewohl. — A Német Demokratikus Köztársaság népi kamarájának sikeres megválasztása új, döntő lépéssel fog hozzájárulni a Német Demokratikus Köztársaság nemzetközi elismeréséhez. Grotewohl ezután ismertette a Német Demokratikus Köztársaság sikereit a gazdasági és kulturális építés, valamint a dolgozók életkörülményeinek megjavítása terén. Kiemelte, hogy Adenauer rendszere és káros politikája mind nagyobb nehézségeket okoz és több olyan tényt sorakoztatott fel, amelyek mind azt bizonyítják, hogy Adenauer háborús irányzata fokozott ellenállásra ösztönzi Nyugat-Németországban.

A német szociáldemokrata párt

kongresszusa bebizonyította, hogy a párt széles körű elégedetlenné a fegyverkezési politika miatt.

A párt vezetői mégsem tanúsítanak következetes magatartást, a német nemzet számára létfontosságú kérdésekben. Ollenhauer például, azt követeli, hogy Németország újraegyesítésének kérdését egy kollektív biztossági rendszer megalakításával és egy négyhatalmi értekezlet összehívásával kapcsolatban vitassák meg, ugyanakkor figyelmen kívül hagyja a Német Demokratikus Köztársaság számos javaslatát Németország egyesítésének kérdésében. Ollenhauer egyrészt Adenauer lemondását követeli, másrészt azonban lehetségesnek véli, hogy ugyanakkor a bonni kormány és az „ellenzék” közös külpolitikai akciójáról beszéljen. Nyilván ki akarjuk jelenteni a német szociáldemokrata párt tagjainak, hogy egy olyan pártnak, amely száz meg száz ezer becsült munkást tömörít soraiban, nem kell Adenauerrel egy kalap alatt előmozdítani a német és az amerikai imperialisták katonai terveinek megvalósítását.

Grotewohl hangsúlyozta a német munkásszökevények akcióegységének szükségességét, mert csak az egész német munkásszökevény akcióegysége képes politikai fordulatot előidézni Nyugat-Németország fejlődésében s megelőzni egy újabb szörnyű katasztrófát.

A kollektív biztossági rendszer révén — mondotta Grotewohl — Németország egyenjogú tagként vehetne részt az európai népek közösségében s így Németország is hozzájárulhatna a béke és a politikai, gazdasági és kulturális együttműködés biztosításához.

Grotewohl utalt a szovjet kormány 1954 március 25-i nyilatkozatára, amely a Német Demokratikus Köztársaság számára ugyanolyan kapcsolatokat irányoz elő, mint a többi szuverén állam számára, majd kijelentette: a Német Demokratikus Köztársaságban a szuverenitás a nép kezében van. Ez nagyjelentőségű tény, mert kiutat mutat nyugatnémetországi honfitársainak abból a katasztrófális helyzetből, amelybe a militarizmus és a fasiszmus sodorta. Az amerikai megszállók éppen úgy folytatni akarják a militarizmust és a fasiszmust, akárcsak a német monopolisták és Adenauer kormánya. A szovjet kormány nyilatkozatának nemzetközi jelentősége abban áll, hogy lehetővé teszi az új német államnak, hogy a jogegyenlőség és a szuverenitás alapján, a többi szuverén állam oldalán béképolitikát folytasson és baráti kapcsolatot teremtsen a többi néppel.

A népi kamara küszöbön álló választásának jelentőségével kapcsolatban Grotewohl a következőket hang-

súlyozta: „A választási rendszer lényeges eszköz arra, hogy bevonjuk a dolgozókat az állam vezetésébe. A Német Demokratikus Köztársaság választási törvénye biztosítja a nép akaratának demokratikus megnyilvánulását. Az NDK demokratikus pártjai és tömegszervezetei abból indulnak ki, hogy a német nemzet előtt álló kérdéseknek, elsősorban a német egység helyreállításának, a békeszerződés megkötésének és a megszálló csapatok kivonása kérdésének megoldása közös erőfeszítést követel minden békeszerető, demokratikus meggyőződésű ember részéről, tekintet nélkül világnézetére és gazdasági érdekeire.

Ha a demokratikus pártok és a tömegszervezetek — folytatta Grotewohl — saját programjuknak tekintik a Demokratikus Németország Nemzeti Frontjának programját s e program alapján közös jelöléslistával vesznek részt a választáson, ha közös választási felhívást tesznek közzé és közös harcot szerveznek az összes politikai és gazdasági kérdések megoldása érdekében, senki sem vonhatja kétségbe, hogy éppen ezzel biztosítják a dolgozó lakosság demokratikus szabadságjogait. A mostani választások jelszava nem antagonista harc, hanem közös akció a dolgozók érdekében... Nem az egyik pártnak a másik fölötti győzelméről van most szó, hanem az egész békeszerető nép győzelméről a Németország széttagolt és leigázott monopolista erők fölött, a földesurak, a junkerek és a bonni kormányban képviselt militarista-fasiszta erők fölött.

Grotewohl kiemelte, hogy a népi kamara képviselői a dolgozók képviselői, s tulajdonképpen többségükben maguk is a dolgozók sorából kerültek ki. A népi kamara képviselői felelősséggel tartoznak a választóknak s a választók kérésére bármikor visszavonhatók a képviselői mandátumuk, ami teljesen ismeretlen a nyugati, úgynevezett „demokráciában.”

Csak ott, ahol a hatalom a munkások és parasztok kezében van, ahol szétzúzták a militaristák és a fasiszták uralmát, ahol megdöntötték a bankárok és monopolisták gazdasági hatalmát, csak ott van meg valóban a biztosság arra, hogy a választási rendszer mindenben megfelel a lakosság tulajdonképpeni többsége akaratának és érdekeinek. Az október 17-i választások új lendületet adnak a demokrácia fejlődésének a Német Demokratikus Köztársaságban és közelebb hoznak bennünket magasabb célunk megvalósításához, a valóban demokratikus, szuverén, békeszerető és egységes Németország megteremtéséhez — fejezte be szavait Grotewohl.

Ünnepi ülés Fenjában a Koreából hazatérő kínai önkéntesek tiszteletére

FENJAN. (Agerpres). — A Koreai Központi Távirati Iroda jelenti:

A Koreai Demokratikus Hazafias Egységfront Központi Bizottsága szeptember 10-én ünnepi ülést tartott a Koreából hazatérő kínai önkéntes alakulatok tiszteletére. Az ülésen jelen voltak: Coi En Gen almarsall, honvédelmi miniszter, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszteri kabinetjének alelnöke; Pak Csan Ok, Kim Ir, Coi Csan Ik és Hon Men Hi, a miniszteri kabinet alelnökei; Van Jun-zsui, a kínai önkéntesek parancsnokságának képviselője, a diplomáciai testület tagjai.

A Koreai Hazafias Demokrata Egységfront Központi Bizottsága nevében Coi Csan Ik hangsúlyozta, hogy a kínai önkéntes alakulatok, amelyek részt vettek az amerikai agresszorok elleni háborúban, s Korea szabadságát, függetlenségét és a Kínai Népköztársaság biztonságát védelmezték, jelentősen hozzájárultak a Távol-Kelet és az egész világ békéjének megőrzéséhez. Coi Csan Ik a hazájukba visszatérő kínai önkénteseknek sikereket kívánt a demokratikus Kína építéséhez.

Az ünnepi ülés után a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság hírvédelmi minisztériuma fogadást rendezett.

Élénk kereskedelmi forgalom a lipcsei vásáron

BERLIN. (Agerpres). — A német lapok jelentése szerint mind több és több látogatót tekint meg a lipcsei vásárt. Eddig több mint 5000 vendég érkezett 54 országból. A legnépesebb küldöttségek Angliából, Franciaországból, Belgiumból, Hollandiából, Dániából és Svájból érkeztek. Ezenkívül Nyugat-Németországból mintegy 9000 személy érkezett Lipcsébe a kiállítás megtekintésére.

Különösen nagy sikerük van a Német Demokratikus Köztársaság, a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, Lengyelország, Csehszlovákia és más népi demokratikus országok csarnokainak. Erről tanuskodik a vendégeknek bejegyzett számos észrevétel is.

A kiállítás területén és az egész városban, élénk tevékenység észlelhető, reggeltől késő estig. Kereskedelmi ügyleteket könek, gazdasági kapcsolatokat létesítenek. A lapok jelentése szerint a Német Demokratikus Köz-

társaság kereskedelmi forgalma a lipcsei vásár első három napján 100 millió márkát tett ki.

A lapjelentésekben kitűnik, hogy angol cégek képviselői tárgyalásokat kezdtek a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság kereskedelmi szervezeteivel, Franciaország üzleti körei a Román Népköztársaság és a Bolgár Népköztársaság képviselőivel folytatnak tárgyalásokat. A Lengyel Népköztársaság Nyugat-Németországban eszközölt megrendeléseket.

A keletnémet-nyugatnémet kereskedelmi forgalom a vásár megnyitását követő első napokban mintegy 12 millió márkára emelkedett.

Nemrégiben közvetlen árucserére vonatkozó tárgyalások kezdődtek a Kínai Népköztársaság export-import szervezetei és a „keleti kereskedelem kérdéseivel foglalkozó” nyugatnémet bizottság között. A tárgyalásokat a lipcsei vásáron folytatják.

Román művészek és tudósok a Kínai Népköztársaságban

PEKING. (Agerpres). — Az „Uj Kína” közli:

A Kínai Népköztársaságban tartózkodó román művészek és tudósok találkoztak számos kínai tudóssal és művésszel, akikkel eszmecserét folytattak.

Stefan Nicolau akadémikus, a román küldöttség vezetője, meglátogatta Kuo Mo-zsot, a Kínai Népköztársaság Tudományos Akadémiájának elnökét. Megtekintette a köz-

egészségvédelmi intézetet, két kórházat és más egészségügyi intézeteket.

W. Siegfried, a küldöttség tagja pedig találkozott Ku Yuan és Li Ko-jan kínai festőművészekkel, meglátogatta a Központi Szépművészeti Akadémiát. Ion Voicu hegedűművész pekíngi előadóját nagy sikert aratott.

A román küldöttség jelenleg Sánhjában tartózkodik.

Eden európai tárgyalásai

BRÜSSZEL. (Agerpres). — A „France Presse” jelenti: Eden angol külügyminiszternek a Benelux-államok külügyminisztereivel tartott megbeszélése véget ért. A megbeszélés után közleményt adtak ki, amely szerint az értekezleten résztvevő külügyminiszterek megvizsgálták az EVK-nak Franciaország részéről történt elutasítása következtében előállt helyzetet, valamint Nyugat-

Németország újrafelfegyverzése alkalmasnak mutató javaslatokat. A megvitatott kérdések tekintetében az északatlanti szövetség keretében fognak véglegesen dönteni.

Paul Henri Spaak, belga külügyminiszter a kiadott közleménnyel kapcsolatban a következőket jelentette ki: Lehetséges, hogy szeptember végén kilenchatalmi értekezletre kerül a sor Londonban.

A központi népi kormányzótanács elfogadta a Kínai Népköztársaság módosított alkotmánytervezetét

PEKING. (Agerpres). — Az Uj Kína hírujnyósok jelenti:

A központi népi kormányzótanács szeptember 9-én tartotta 34. ülését. Ezen az ülésen megvitatott és elfogadták a Kínai Népköztársaság módosított alkotmánytervezetét.

A módosított alkotmánytervezet megvitatásá végett a népi képviselők összkínai gyűlésének első ülésszaka elé terjesztik.

A módosított alkotmánytervezetet a Kínai Népköztársaság alkotmánytervezetét kidolgozó bizottság terjesztette elő, miután tanulmányozta és megvitatta az egész ország dolgozóinak javaslatait, valamint az összkínai gyűlés népi képviselőinek

javaslatait. A központi népi kormányzótanács ülésén részt vettek: Mao Ce-dun, a központi népi kormány elnöke, Csu De, Szun Csinlin, Csi-szen és Csan Lan, a központi népi kormány alelnökei, valamint a központi népi kormány tagjai.

Az ülésen részt vett még 60 személy, köztük a Kínai Népköztársaság alkotmánytervezetét kidolgozó bizottságok, a népi politikai tanácsok testület állandó bizottságának, az állami közirányítási tanácsnak s a központi népi kormány tagjai és a népi képviselők összkínai gyűlése 33 képviselőcsoportjának vezetői.

Mozi műsora

költözik. 4. Uj élet a rodopel havasokon. Előadások: 3 órától folytatatosan.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): szeptember 17-ig: Ceapaeu. — Előadások: hétköznap: 7 órák, vasárnap: 3, 5 és 7 órák.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): szeptember 17-ig: Az ifjúság sportünnepe. Előadások: este 8 órák, vasárnap: 2, 4, 6 és 8 órák.

„NICOLAE BALCESCU” mozi (Lippa): szeptember 15-ig: A tavasz. „PETOFI SANDOR” mozi (Radna): szeptember 15-ig: Komi Köztársaság.

„POPULAR” mozi (Nagyszentmiklós): szeptember 15-ig: Timur és a gyerekek.

Rosszig sikerült reklám

A NEWSWEEK című amerikai folyóirat vezetősége elhatározta, hogy reklámot csap a német militarizmusnak. Az elhatározást tett követte. A folyóirat egyik számának fedőlapiján az új nyugatnémet Wehrmacht négy katonáját láthattuk, fejükön acél sisakkal, kezükben fegyverrel, karjukon pedig a „szövetségi köztársaság” címerével. Ugyanebben a számban terjedelmes cikk jelent meg a Nyugat-Németország felfegyverzésére irányuló amerikai tervéről és Adenauer ezirányú erőfeszítéseiről.

A jelek szerint a NEWSWEEK kezdeményezése élénk visszhangot váltott ki a rabló Wehrmacht egyes csodáloiból. Egyikük még azt sem állította, hogy lelkes hangon levelet írjon a szerkesztőségnek s ebben a következőket jelentse ki:

„Németországnak legalább 100 hadosztállal kell rendelkeznie, felszerelve nehéz- és közepes tüzérséggel, gyalogsággal, nehéz- és közepes tüzérséggel és légi haderővel, vagyis mindennel, ami Németország számára kitűnő Wehrmacht-ot biztosít.”

Ez a reklámcélokra alkalmazott trükk azonban egészen más érzéseket váltott ki a folyóirat más olvasóinak körében. A szerkesztőséghez minden bizonnyal olyan nagy számban érkeztek elítélő hangok levelek is, olyanok, amelyeknek írói sikraszállnak a német militarizmus feltámasztása ellen, hogy a lap kénytelen volt néhányat nyilvánosságra hozni.

Nancy M. Gordon, arlingtoni olvasó például ezeket írja:

„Olvasom Nyugat-Németország remilitarizálására vonatkozó cikküket, s mondhatom, hogy egyáltalán nem vagyok elragadtatva tőle. Az összes lehetséges változatok közt — úgy vélem — a felfegyverzés a legkevésbé észszerű politika.”

Külpolitikai jegyzetek

Lily Strobele newyorki olvasó enél is világosabban fejezi ki gondolatait:

„Amikor megláttam folyóiratuk fedőlapiját, majd elolvastam az új német hadsereg vonatkozó cikküket is, nyugtalanság vett rajtam erő. Még alig tíz évvel ezelőtt, a német hadsereg volt legádázabb ellenségünk. Most meg mi magunk gondolkodunk arra, hogy előmozdítsuk egy olyan új hadsereg létrehozását, amely ismét ellenünk fordulhatna és halált hozna ifjúságunkra, mint ahogyan ez már kétszer is megtörtént az utóbbi negyven évben. Tanulnunk kellene a múlt hibáiból — amíg nem késő.”

A katonai egyenruhába öltözött német ifjak képe a legkomorabb érzelmeket váltotta ki a NEWSWEEK olvasóiból. Karlheinz Schmidt ezeket írja:

„Meggyőződésem, hogy azok, akiknek majd harcolniuk kell, egyáltalán nem lelkesednek a remilitarizálásért. Kénytelenek beletörődni a dologba.”

Nehéz volna megállapítani, hogy a folyóirat hány százaléka közölte azoknak a leveleknek, amelyeknek írói tiltakoztak a Wehrmacht újállására irányuló politika ellen. Kétségtelen azonban, hogy éppen a fentebbi, idezőjelek közé tett sorok tükrözik az amerikai és német kismemberek igazi véleményét, nem pedig az a reklám, amellyel az új Wehrmacht propagandistái léptek a világ elé.

Egy érzékenylelkű hóhér

Furcsa per első tárgyalása zajlott le a napokban az osztrák fővárosban, a megyei bíróság egyik tárgyalótermében. Az alperes a Bécsben

megjelenő „Der Abend” című esti lap, a felperes Heinrich Trinko, a vadállati kegyetlenséggel végrehajtott tömeggyilkosságokért nemrég 10 évi börtönrre ítélt háborús bűnös, egykori SA-bandita volt.

Az olvasó talán nem hisz a szemének vagy sajtóhírára gyanakszik. Ezért meg egyszer hangsúlyoznunk kell, hogy a pert Trinko, a tömeggyilkos indította cellájából a haladó, a dolgozók ügyéért mindig bátran kiálló lap ellen.

A „Der Abend” annakidején ugyanis, a valóságnak megfelelő módon, beszámolt arról a népbírói büntető ügyről, amelynek során „elengedő bizonyíték hiányában”, mindössze tízevi börtönrre ítélték a kegyetlen gyilkost. Ebből az alkalomból a lap közölte Trinko fényképét is.

Trinko, az Ausztriában uralkodó politikai légkört most alkalmasnak találta arra, hogy pert indítson a „Der Abend” ellen. Hogy milyen „cimen?” — az kiderül beadványából, amelyben a többi között ezeket adja elő:

„Nem kell hangsúlyoznom, hogy fényképemnek egy újsággal kapcsolatban való nyilvánosságra hozása, mind családomnak, mind nekem, súlyos bántódást és lelki fájdalmakat okozott... Az érzékeny lelki tömeggyilkos ezért a — amint írja — „nem anyagi jellegű kárért”, anyagi kártérítést: 6000 schillinget követel.

Heinrich Trinkoról tudni kell, hogy mint egy különleges megbízatás SA-különítmény vezetője, várszomszáról, kegyetlenkedéseiről még „szakmabeliek” között is hírhedt volt.

1945-ben, az Engeraunál összegyűjtött, betegségtől, fáradtságtól alélt deportáltak százait „likvidálta” különítményével. A népbírói tárgyalás maga is elismerte, hogy sajátkezüleg adott le „kegyelmi-levél” egy szétvert fejjel, kilógó szemmel az uton fekvő emberre. A tárgyaláson kihallgatták Trinko egyik volt beosztóját, aki elmondotta, hogy egy alkalommal, emberek agyonverése közben bort ivott, mire Trinko odarohant, kikapta kezéből a palackot és rákiáltott: „Még nem csináltál semmit, de azért inni akarsz! En már elkoptattam a puskámat!”

Ez a fékevesztett vadállat azonban mégis megmenekült az akasztófától, mert az akkoriban Engerauba csoportosított 2000 elhurcoltából egyetlen egy sem maradt életben, s nem tanuskodhatott.

A bécsi polgári bíróság ismerte ugyan a „felperes” pályafutásának rövid történetét, mégis minden további nélkül megindította az eljárást a „Der Abend” ellen, jöjjék a sajtótörvény értelmében minden lapnak jogában áll a bírósági uton felelőségre vont személyek nevének és fényképének közzéte. Sőt, a bíróság nemcsak, hogy eljárást indított, hanem még szegényjogot is biztosított a mimózálelki hóhérnak, amivel lehetővé tette, hogy költségmentesen — helyesebben: a nép költségén — pereskedjék.

A mai ausztriai állapotokra jellemző, hogy az ügy első tárgyalásán nem hoztak döntést. Ironikusán jegyzi meg a „Der Abend”: „Trinko tehát tovább remélhet. Mert, mint ez a történet is mutatja, 1954-ben Ausztriában már igazán minden lehetséges...”